
Achnaton

Valery Esperian

Nadešel důležitý okamžik.

Aton svítil v celé své kráse. Před Amenhotepovým očima zářil bůh, který chtěl, aby se stal novým dědicem trůnu a určil tak okamžik a způsob konce cesty jeho bratra Thutmose.

Amenhotep se k němu usilovně modlil, a Aton neotálel a vyslechl jeho prosby. Projevil milosrdenství svému vznešenému oddanému. Amenhotep se nedovolával přímo bratrovy smrti. Touha po životě na výsluní však vyžadovala oběť a jeho bůh byl nemilosrdný, zalil tedy krví jednu noc plnou záhad a smůly. Noc, kdy se všem změnil život: život panovníka a královny Teje, kteří oplakávali prvorozeného syna, život Thutmose, navždy ztraceného pro královskou budoucnost, i život drobného pohublého syna, který se nikdy nesměl ukázat na veřejnosti, jako by se za něj styděli, a jenž se, znenadání ozářen Atonovým oslňujícím světlem, během okamžiku stal středem království.

Amenhotep stál nyní po boku lidem respektovaného a milovaného, ale již nějakou dobu slabého a nemocného otce, Amenhotepa III. Faraon chtěl, aby z nového následníka trůnu vyrostl mocný muž. Obklopil ho učiteli starajícími se o jeho mysl a tělo, a nařídil jim, aby ho učinili božským. Pilně studoval astronomii a umění, začal však rozvíjet myšlenky lišící se od tradičního pojetí světa. Se studiem náboženství vzrostla jeho touha se za každou cenu připoutat k bohu Atonovi. I přesto panovník jeho tvrdohlavost a inteligenci oceňoval, tyto vlastnosti ho totiž odlišovaly od ostatních.

Nyní faraonova rodina seděla na tribuně a upírala oči na slavnostně vyzdobené molo a velkou královskou loď, která se právě vrátila do vlasti a přivezla cenný náklad. Pod pódiem jásal tisícíhlavý dav.

Královna Teje v křesle po panovníkově boku se tvářila chladně. Čas jako by se jí vůbec nedotkl: byla stejně krásná jako v den, kdy překročila práh chrámu v Karnaku, aby se stala velkou královskou manželkou.

„Synu!“

Amenhotep pochopil otcův pokyn, pomalu zvedl paži a jásající lidé ztichli. Zdálo se, že se rozkazu podřídila v záblescích světla zlaté lodi i zvířata.

Při tomto znamení moci se Amenhotepovi dmula hrud' pýchou – pocit všemohoucnosti ho omamoval.

Zvědavě se naklonil: z nitra plavidla vyběhla dlouhá řada hudebníků a ro-zestoupila se podél mola. Všichni najednou pozvedli těžké trumpety *cheneb* a rozezněli je vážným a nakřáplým tónem.

Velekněz Ptahmose si odkašlal.

Jeho vyholená lesknoucí se hlava vyčnívala za faraonovým pozlaceným trůnem a jeho úsměv vypadal stejně jako vždy. Ať už šlo o radostnou či ne-blahou událost, ten úšklebek ve tváři, stejně kulaté a ochablé jako zbytek ve-leknězova těla, se neměnil. Ptahmose byl prvním prorokem Amona, jedním z nejvlivnějších lidí v celém Egyptě – větší vliv už snad měl jenom panov-ník – a stejně jako všichni mocní, i on své moci využíval.

Amenhotep věděl, že se s ním bude muset vypořádat, ale odkládal to. Na skutečnost, že se následník zasvětil bohu Atonovi, nahlíželo karnacké du-chovenstvo, v jehož čele stál právě Ptahmose, s nelibostí, zejména od chvíle, kdy ho Amenhotep III. oficiálně určil dědicem trůnu.

Hudba doprovázela průvod vojáků s praky, kteří se seřadili po celé délce posvátné cesty, a vytvořili tak živý řetěz mezi cestou a lidem.

Z královské lodi pak vystoupil mohutný muž tak vysoký, že se musel sklonit, aby prošel lodním průchodem. Byl oblečený v leopardí kůži, kolem krku se mu houpal těžký slonovinový náhrdelník a na dlouhých nohách měl kožešinové boty. V jedné ruce třímал kopí, ve druhé vedl na pevném kože-ném vodítku velkého lva s hustou hřívou; jakmile zvíře vstoupilo na pev-ninu, nervózně zařvalo.

V davu se ozval zděšený šum. Mohutný muž bez jediné známky strachu položil dlaň na lví hlavu a lev se posadil jako zkrotlá kočka.

Za obrem vyběhl z lodi houf mužů; křičeli tak, jako by snad měli čelit nepřátelskému útoku, jejich dlouhá barevná roucha vlála, divoce mávali ko-pími. Když jeden z nich prošel blízko lva krčícího se u obrových nohou, zvíře rychle vyskočilo. Obr však pevně sevřel vodítko, škulbl paži dozadu

a lev se na okamžik ocitl s rozevřenými čelistmi ve vzduchu. Když padl zpět na zem, odfrkl si a znovu si sedl.

Z davu se ozvaly další výkřiky strachu, ale i obdivu.

„Mitanští vojáci jsou dobří jenom k tomu, aby působili hluk,“ postěžoval si šeptem Ptahmose, aniž by k tomu měl jiný důvod, než že z podstaty odsuzoval vše, co nebylo egyptské a nepodřizovalo se uctívání jeho boha. Amenhotep doufal, že to faraon přeslechl. Vyměnil si významný pohled s věrným přítelem Ajem, stojícím po velebnězově boku. Aj se ušklíbl a naznačil Amenhotepovi, že na Ptahmosovu poznámku faraon nijak nereagoval.

Amenhotep znal Aje od dětství, a tak dokázal porozumět řeči jeho těla: faraon trval na tom, aby byli ti dva stále spolu, od výuky až po oficiální ceremoniály. Věděl o tom muži všechno, od jeho deformovaných rukou se šesti prsty až po vášeň k dobrému jídlu a ke krásným ženám.

S dalším zatroubením se řady mitanských vojáků spojily s egyptskými a uzavřely tak řadu. Na obzoru zářilo rumělkové slunce zbarvující modré nebe do ruda. Všechny oči se v očekávání upínaly k lodi; každý už toužil konečně spatřit její vzácný obsah.

Lev krčící se na břehu najednou vstal, a jako by všemu rozuměl, otočil se a zařval směrem k hlavní palubě.

V ten okamžik se z lodi vynořila dívka. Její šaty poseté drahokamy ozářily sluneční paprsky. Vypadalo to, jako by se z jejího břicha rodil sám Aton a vystavoval ji Egyptu na odiv jako novou bohyni... Jako by ji ukazoval Amenhotepovi!

„Hled,“ zopakoval Amenhotep tiše slovo, které mu bůh pošeptal ve snu.

A Amenhotep ho poslechl, vlastně nedokázal z dívky spustit oči. Někračela po svých, ale seděla v sedle velkého hnědého koně. Hřebec byl slavnostně ozdobený – dárek pro faraona; mitanští váleční koně prosluli krásou široko daleko po všech královstvích. Amenhotep ovšem nečekal, stejně jako nikdo z přítomných – všichni stáli jako zkamenělí a ani nedutali –, že v jeho sedle přijede samotná mitanská princezna, překrásná a sebejistá jako válečník připravený k boji.

Jemně koně pobídla a vyrazila kupředu. Ovládala mocné zvíře uzdou a dlouhýma holýma nohama odhalenýma rozparkem šatů. Nohy měla štíhlé, přesto se na nich jemně rýsovaly svaly.

Lidé si začali překvapeně a omámeně šeptat a Amenhotep si uvědomil, že až dívka dojede před panovníka, bude ho ze hřbetu koně převyšovat. Na

zádech se jí vlnil vodopád černých vlasů a její pohyby byly elegantní a rozhodné zároveň; jako by chtěla dobýt zemi, po níž jede, a získat obdivný souhlas všech, kdo ji pozorují. Na krásné tváři měla výraz plný života a odhodlání.

Amenhotepovi vyrážela dech.

Když byl dítě, přivezli do otcovy zoologické zahrady pantera. Bylo třeba sedmi mužů, aby to hbité a smrtonosné zvíře dostali do klece. Amenhotep si tenkrát přál, aby panter patřil jemu. Tolik se lišil od krotkých opic houpačích se v jiných zákoutích zoo!

A přesně tak působila princezna: exotické stvoření dopravené ze země, kde bylo vše jinak.

Amenhotep toužil dotknout se jejích vlasů, podržet je mezi prsty, jako když před lety hladil srst pantera. Tehdy riskoval pouze ztrátu ruky, nyní by dával všanc mnohem víc.

Těžce polkl, otočil se a podíval se na otce; faraon obdivným pohledem objímal sobě zaslíbenou nevěstu. Amenhotep se obrátil k matce: otcovou múzou byla až dodnes Teje, až dosud se jí žádná nemohla rovnat, ale dívka na koni její krásu překonala.

Mysleli si to nejspíš všichni, jelikož dav omámeně mlčel a čekal na pokyn panovníka.

Amenotep III. sledoval svou zaslíbenou nevěstu, dokud nepřijela přímo před pódium. Ladným pohybem seskočila z koně, podala faraonovi uzdu a zároveň ho přišpendlila k trůnu pohledem, který působil i na Amenhotepa, přestože se nedívala na něj.

„Bud' opatrný, Veličenstvo,“ promluvila s vynikající egyptskou výslovností. „Hřebec je skvostný, ale není snadné si ho podrobit. Je pyšný a vzpurný jako náš lid.“

Aniž by Amenhotep III. uhnul jejímu pohledu, předal uzdu jednomu ze svých hodnostářů.

Amenhotepa napadlo, že dívka není jen tou nejkrásnější bytostí, jakou kdy viděl, ale že z ní cítí i sílu a vášnivou povahu, z níž zatím okusil jenom malý střípek. Co všechno by mohl s takovou ženou po svém boku dokázat, až usedne na trůn?

Otec tu vidinu rozbil: pokynul rukou a mitanská princezna sebevědomým a silným hlasem, aby ji všichni slyšeli, promluvila:

„Sláva faraonovi, králi Egypta. Dcera Tušratta, vládce slavného mitanského lidu, je šťastná, že je v jeho přítomnosti.“

Amenhotep stále nespouštěl pohled z její tváře. Cítil dokonce i jemný parfém z jejích dlouhých vlasů – ta zvláštní tajemná vůně ho přímo opíjela.

„Jsem tady, jak slíbil můj otec král před zraky největšího z panovníků,“ pokračovala dívka vážným tónem, poklekla na jedno koleno a pohlédla faraonovi zpříma do očí: „A jsem připravena stát se tvou oddanou manželkou.“

Amenhotep III. pomalu vstal, udělal krok a natáhl ruku. Princezna se zvedla ze země.

Faraon na ni chvíli spokojeně zíral a potom prohlásil: „Vítej, Tušrattovo dcero. Dnes ses stala egyptskou ženou a tvé nové jméno zní Nefertiti, což znamená ‚kráska, jež přijela‘.“

Potom ji vyzval, aby se předvedla davu v celé své kráse, a nadšené radostné výkřiky lidu brzy přehlušily všechno. I Amenhotepův stud nad touhou po neodolatelné kráse a závist, která v něm silně vřela.

Přeložila Emma Čiháková